

**PRAVILNIK
O
ZAŠTITI NA RADU**

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Na osnovu člana 6. Zakona zaštitu na radu RBiH („Sl. list SR BiH“ br. 22/90) i člana 29.tačka 4. Statuta KJKP „Tržnice-Pijace“ d.o.o. Sarajevo, Nadzorni odbor na dan 14.06.2017.godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U cilju zaštite života i zdravlja radnika, zaštite od povreda na radu, profesionalnih i drugih oboljenja vezanih uz rad, u KJKP „Tržnice-Pijace“ d.o.o, Sarajevo (*u nastavku teksta: Preduzeće*), ovim Pravilnikom se uređuje zaštita na radu. Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na rad radnika na svim objektima Preduzeća koja su u vlasništvu ili pod zakupom, a odnosi se na:

- Tržnica pijaca „Telali“
- Pijaca „Markale“
- Gradska tržnica „Markale“
- Tržnica pijaca „Ciglane“
- Tržnica pijaca „Grbavica“
- Tržnica pijaca „Hrasno“
- Pijaca „Kvadrant“
- Tržnica pijaca „Alipašino Polje“
- Pijaca „Dobrinja“
- Tržnica pijaca „Ilidža“
- Tržnica pijaca „Vogošća“
- Pijaca „Stup“

Član 2.

Radnici imaju pravo da rade u Preduzeću pod uslovima koji obezbjeđuju potpunu sigurnost na radu, pa se u tom cilju organizuje i unapređuje zaštita na radu.

Proces rada u firmi se organizuje tako da radnici uz normalnu pažnju mogu da rade bez opasnosti po život i zdravlje.

Organizacija i proces rada moraju biti zasnovani na naučnim i tehnološkim dostignućima, a naročito na mjerama i normativima koji se odnose na djelatnost, a koji obezbjeđuju sigurnost radnika za vrijeme rada.

Član 3.

Zaštita na radu organizuje se, sprovodi i unapređuje uporedo sa organizovanjem i unapređenjem procesa rada uz primjenu savremenih tehničkih, obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih, pravnih, ekonomskih i drugih mjera.

Član 4.

Za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu odgovorni su svi radnici u firmi, svaki u svom djelokrugu rada, što će se utvrditi posebnim poglavljem u ovom Pravilniku, i Preduzeće u cjelini, kao pravno lice.

Član 5.

Pravo za zaštitu na radu imaju svi radnici koji su u radnom odnosu u Preduzeću, lica koja obavljaju dobrovoljno praksu i sva lica koja obavljaju rad u Preduzeću po bilo kom osnovu (npr. ugovor o djelu i sl.).

Član 6.

Nepridržavanje propisanih mjera zaštite na radu predstavlja povredu radne obaveze u skladu sa Pravilnikom o radnim odnosima, a istovremeno povlači prekršajnu i krivičnu odgovornost utvrđenu Zakonom.

Član 7.

Mjere zaštite na radu, utvrđene ovim Pravilnikom, obuhvataju:

1. mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu,

3. mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika (žena, maloljetnih radnika i invalidnih lica).

II MJERE ZAŠTITE NA RADU

Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 8.

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu obuhvataju opšte i posebne mjere.

Opšte mjere zaštite radnika određuju se na svim radnim mjestima.

Posebne mjere zaštite radnika na radu primjenjuju se na određenim radnim mjestima, kada se zbog specifičnih opasnosti i štetnosti, ne može obezbjeđiti bezbjedan rad radniku primjenom opštih mjera zaštite radnika na radu.

Obzirom na osnovnu djelatnost i vrstu poslova koji se obavljaju u firmi primjenjuju se opšte mjere zaštite na radu.

a) Opšte mjere zaštite na radu

Član 9.

Opšte mjere zaštite na radu obuhvataju:

- uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije;
- definisanje odgovarajućih puteva za prolaz, transport i evakuaciju radnika;
- pružanje prve pomoći;
- obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjjetljenja;
- ograničenje buke i vibracije;
- obezbjeđenje od udara električne struje i spriječavanja nastanka požara i eksplozije.

Član 10.

Radne i pomoćne prostorije moraju biti prema vrsti poslova dovoljno osvjjetljenje prirodnom ili vještačkom svjetlošću.

Prozori, otvori za osvjjetljenje kao i elementi za vještačko osvjjetljenje moraju se držati u čistom i ispravnom stanju.

Član 11.

Radne prostorije u zimskom periodu moraju se zagrijavati, pri čemu treba da se obezbjedi temperatura u radnoj prostoriji koja odgovara propisanim vrijednostima u zavisnosti od inteziteta tjelesnog rada, vlažnosti i kretanja vazduha u radnoj prostoriji.

Član 12.

Visina radnih prostorija treba da je minimalno 2,80 m, a magacina i pomoćnih prostorija minimalno 2,60 m.

Član 13.

Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, pogodni za održavanje i ne smiju propuštati vlagu. U radnim prostorijama mora se obezbjeđiti prirodna ili vještačka ventilacija.

Član 14.

Svi objekti moraju imati uređaje za hladnu i toplu vodu kao i odgovarajuće sanitarne prostorije.

Član 15.

Električne instalacije i uređaji u objektima/prostorijama Preduzeća moraju se izvoditi i održavati u skladu sa važećim propisima.

Strogo je zabranjeno vršiti improvizaciju bilo koje vrste na električnim instalacijama i uređajima.

Član 16.

Poslove održavanja i opravke elektroinstalacije i uređaja u firmi mogu obavljati samo kvalifikovani radnici koji su za to ovlašteni.

Član 17.

Preduzeće mora vršiti kontrolu ispravnosti elektroinstalacija i to prije puštanja u upotrebu. nakon

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

O ovim opravkama, mjerenjima i kontrolama na elektroinstalacijama, preduzeće je dužna da vodi urednu evidenciju.

Član 18.

U radnim prostorijama moraju biti izvedeni prekidači (sklopke) za odvajanje od mrežnog napona sa vidljivom oznakom „uključeno“ i „isključeno“.

Razvodni ormari se moraju izraditi od nezapaljivog materijala. Razvodni ormari moraju biti trajno slobodni i pristupačni.

Član 19.

Radnici su dužni prijaviti svaki kvar na električnim uređajima i instalacijama, te iste staviti van upotrebe dok ne budu osposobljeni za normalan i siguran rad od strane stručnog lica.

Član 20.

Svi objekti moraju biti zaštićeni od udara groma prema važećim propisima.

Preduzeće je dužna vršiti periodičnu kontrolu ispravnosti gromobranske instalacije u propisanim rokovima i o tome voditi urednu evidenciju.

Član 21.

Svi prilazni putevi, prolazi kao i putevi unutrašnje komunikacije moraju biti stalno slobodni, prohodni kao i propisno obilježeni.

Član 22.

Intezitet buke i vibracije u radnim prostorijama mora biti u dozvoljenim granicama. Na mašinama i uređajima gdje intezitet buke i vibracije prelazi dozvoljene granice moraju se preduzimati tehničke mjere za umanjeње buke i vibracije.

Ukoliko ne postoji mogućnost za smanjenje inteziteta buke na određenim oruđima za rad i uređajima, radnicima se moraju staviti na raspolaganje ušni štitnici protiv buke i prilagoditi režim i trajanje rada u takvim uslovima.

Član 23.

Svi radnici moraju biti obučeni za pružanje prve pomoći u slučaju povreda ili naglog obolijevanja za vrijeme rada.

Obučavanje radnika za pružanje prve pomoći izvodi se u sklopu obuke iz oblasti zaštite na radu.

Član 24.

Preduzeće mora biti opremljena ormarićima u kojima se nalazi odgovarajući sanitetski materijal za pružanje prve pomoći.

Na ormarićima mora biti naznačen broj telefona hitne medicinske pomoći i odgovornog radnika.

Član 25.

Pri izvođenju naročito opasnih poslova u firmi moraju se provesti sve mjere sigurnosti u zavisnosti od vrste poslova, obezbjediti uputstva za siguran rad i radnika snabdjeti adekvatnim ličnim zaštitnim sredstvima i opremom.

Mjere koje je obavezno sprovesti preduzeće

Član 26.

Prilikom nabavke mašina ili uređaja na mehanizovani pogon, alata i drugih sredstava za rad kao i sredstava za ličnu zaštitu, preduzeće je dužno da od proizvođača pribavi uputstvo za bezbjedan rad i održavanje, te ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 27.

Preduzeće je obavezno da u skladu sa članom 19. Zakona o zaštiti na radu BiH vrši periodične preglede i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, sredstava i opreme za ličnu zaštitu kao i fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnim i pomoćnim prostorijama.

Član 28.

Periodičnim pregledima i ispitivanjima u smislu prethodnog člana podliježu:

- stabilni i pokretni kompresori i kompresorske stanice sa radnim pritiskom većim od 1 bar ili kapacitetom većim od 6m³/min;
- oruđa za rad na mehanizovani pogon;
- sve vrste ručnih alata sa električnim ili drugim pogonom;
- elektroinstalacije i uređaji;
- radne i pomoćne prostorije u kojima se koristi...

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Član 29.

Periodične preglede i ispitivanja oruđa za rad i uređaja i radnih i pomoćnih prostorija iz prethodnog člana vrši ovlaštena stručna ustanova iz oblasti zaštite na radu. O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima ustanova iz prethodnog stava izdaje ispravu koja sadrži rezultate pregleda i ispitivanje i konstataciju da li pregledana sredstva rada i opreme udovoljavaju propisima donesenim na osnovu Zakona.

Član 30.

Periodični pregled i ispitivanje oruđa za rad i uređaja koji nisu navedeni u članu 28. ovog Pravilnika vršit će povremeno Stručna komisija koju imenuje direktor.

Član 31.

Preduzeće je obavezno da zabrani pušenje i stvaranje, odnosno unošenje otvorenog plamena u svim prostorijama i prostorima gdje postoje lako zapaljive materije i eksplozivne smjese. Pušenje se zabranjuje i u radnim prostorijama i na svim radnim sastancima i skupovima koji se održavaju u zatvorenim prostorima. Preduzeće je dužno da u svim svojim objektima odredi prostoriju za pušenje.

Mjere u vezi sa uslovima rada.

Član 32.

Mjere zaštite na radu u vezi sa uslovima rada odnose se naročito na:

- Uslove u pogledu utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti radnika (kod zasnivanja radnog odnosa i raspoređivanja na određena radna mjesta);
- zdravstvenu zaštitu;
- radno vrijeme;
- rad noću;
- higijenske uslove;

i druge uslove koji su od uticaja na zdravlje radnika i njegovu sigurnost na radu.

Član 33.

Preduzeće će posebnim aktom za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Prije zasnivanja radnog odnosa mora se pribaviti uvjerenje od nadležne zdravstvene ustanove u pogledu zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti radnika koji moraju odgovarati zahtjevima iz prethodnog stava.

Niko ne može zasnivati radni odnos ako prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Član 34.

U cilju praćenja psihofizičkih sposobnosti i ranog otkrivanja oboljenja, te preduzimanje mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja radnika, bit će periodično organizovani sistematski ljekarski pregledi za sve uposlenike firme.

Na osnovu rezultata pregleda iz prethodnog stava preduzeće je obavezna preduzimati preventivne mjere (u skladu sa svojim mogućnostima) radi daljeg očuvanja i zaštite zdravlja radnika.

Član 35.

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegovog obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenim poslovima mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavjestiti nadležnu zdravstvenu organizaciju.

Član 36.

Radniku se ne može narediti prekovremeni i noćni rad ako bi po nalazu nadležne zdravstvene organizacije takav rad mogao ugroziti odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada

Radnim mjestima sa posebnim uslovima rada smatraju se ona radna mjesta na kojima postoji povećana opasnost od povreda i oboljevanja radnika, pa je potrebno da se na tim radnim mjestima preduzimaju posebne mjere zaštite, odnosno da radnici koji rade na tim radnim mjestima ispunjavaju posebne zdravstvene i psihofizičke zahtjeve.

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Član 37.

Radnim mjestima sa posebnim uslovima rada smatraju se ona radna mjesta na kojima postoji povećana opasnost od povreda i oboljevanja radnika, pa je potrebno da se na tim radnim mjestima preduzimaju posebne mjere zaštite odnosno da radnici koji rade na tim radnim mjestima ispunjavaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti kao i uslove u pogledu stručnosti.

Član 38.

Obzirom na djelatnost i vrstu poslova koji se obavljaju u Preduzeću ne postoje radna mjesta sa posebnim uslovima rada u smislu predhodnog člana kao i odredbi Pravilnika o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima („Sl. list SR BiH“, br. 2/91).

Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 39.

Mjerama zaštite na radu u vezi sa posebnom zaštitom žena, maloljetnih radnika i invalidnih lica, obezbjeđuje se očuvanje zdravlja i psihofizički razvoj maloljetnih radnika, normalno ostvarivanje materinstva i spriječavanja daljeg smanjivanja i potpunog gubitka radne sposobnosti kod radnika kod kojih je radna sposobnost već smanjena.

Član 40.

Radnik mlađi od osamnaest godina ne može se rasporediti na teške poslove, odnosno poslove koji bi mogli štetno uticati na njegovo zdravlje i psihofizički razvoj.

Radniku iz predhodnog stava ne može se narediti prekovremeni i noćni rad. Rad u vremenu između 20 sati uvečer i 6 sati ujutro idućeg dana smatra se noćnim radom.

Iznimno, maloljetni radnici privremeno mogu biti izuzeti od zabrane noćnog rada u slučaju havarija, više sile i zaštite interesa Federacije BiH, na osnovu saglasnosti inspekcije rada Kantona Sarajevo.

Roditelju djeteta sa težim smetnjama u razvoju (teže hendikepirano dijete), koji koristi pravo iz člana 69. Zakona o radu, ne može se narediti da radi noću, prekovremeno i ne može mu se promijeniti mjesto rada, ako za to nije dao svoj pismeni pristanak.

Član 41.

Radnica za vrijeme trudnoće ne može se rasporediti na teške poslove odnosno poslove koji su štetni po njeno zdravlje.

Na osnovu mišljenja ljekara radnica se za vrijeme trudnoće raspoređuje na lakše poslove odnosno poslove koji nisu štetni po njeno zdravlje, a koji odgovaraju njenoj sručnoj spremi i drugim radnim sposobnostima.

Radnici za vrijeme trudnoće ne može se narediti prekovremeni rad i noćni rad.

Član 42.

Preduzeće je dužno obezbjediti uslove da se radnicima sa preostalom sposobnošću i radnicima kod kojih je došlo do izmjene radne sposobnosti rasporede na druge odgovarajuće poslove.

Član 43.

Zaštita posebne skupine radnika kod kojih postoji preostala radna sposobnost i drugih invalidnih lica, preduzeće ima dužnost da obezbjedi uslove za njihovu prekvalifikaciju odnosno dokvalifikaciju i radna mjesta na kojima mogu raditi prema izvršenoj prekvalifikaciji odnosno dokvalifikaciji.

III. PRAVA I DUŽNOSTI PREDUZEĆA, ODGOVORNIH RADNIKA I RADNIKA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Planiranje zaštite na radu

Član 44.

U cilju ostvarivanja razvoja i unapređenja zaštite na radu, Preduzeće je dužno donijeti Plan zaštite na radu i Program mjera zaštite na radu.

Član 45.

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Plan zaštite na radu odnosi se na duži vremenski period i sadrži ciljeve i zadatke u pogledu organizovanja i usavršavanja procesa rada, poboljšavanja uslova rada i preduzimanja mjera zaštite na radu kojima se obezbjeđuje sigurnost na radu.

Za svaku tekuću godinu donosi se Program mjera zaštite na radu u kome se utvrđuju obaveze i zadaci koje treba izvršiti u tekućoj godini, način i sredstva za izvršenje obaveza i zadataka kao i odgovorni radnici za njihovo izvršenje.

Član 46.

Plan i program mjera zaštite na radu donosi direktor Preduzeća.

Obaveze Preduzeća

Član 47.

Preduzeće je obavezna da:

- Organizuje takav proces rada kojima se osigurava bezbjednost na radu kao i da sprovodi i unapređuje zaštitu na radu;
- Sprovodi propisane i utvrđene mjere zaštite na radu;
- Organizuje obavljanje poslova zaštite na radu;
- Upoznaje radnika sa uslovima rada, opasnostima i mjerama zaštite kao i sa pravima, obavezama i odgovornostima u vezi sa zaštitom na radu;
- Obezbjedi radniku korištenje i upotrebu ličnih zaštitnih sredstava i opreme kao i oruđa i sredstva rada koji su izvedeni u skladu sa propisima o zaštiti na radu;
- Zabrani upotrebu alkohola za vrijeme rada, odnosno rad radnika pod dejstvom alkohola i drugih narkotika koji smanjuju radnu sposobnost;
- Obavještava inspektore rada o preduzetim mjerama radi otklanjanja nepravilnosti na koje je ukazao inspektor rada.

Direktor Preduzeća

Član 48.

Direktor Preduzeća je obavezan da:

- donosi Pravilnik o zaštiti na radu, Plan i program mjera zaštite na radu i stara se o njihovoj primjeni;
- donosi odluke o mjerama za unapređivanja zaštite na radu i odluke o odobravanju sredstva za izvršavanje Plana i programa mjera zaštite na radu;
- povremeno, a najmanje jednom godišnje razmatra stanje zaštite na radu u firmi;
- razmatra i analizira svaki smrtni slučaj, kolektivnu nesreću i težu povredu na radu i preduzima mjere i pokreće postupak za utvrđivanje odgovornosti;
- razmatra izvještaj koji podnosi nedležnom inspektorima rada i donosi odluke u skladu sa zahtjevima i odlukama u izvještaju;
- prati rad radnika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima u oblasti zaštite na radu i preduzima odgovarajuće mjere;
- pokreće disciplinski postupak protiv radnika koji ne provode radne obaveze iz oblasti zaštite na radu.

Izvršni direktor za razvoj, planiranje i tehničke poslove Preduzeća

Član 49.

Izvršni direktor je odgovorno lice za sprovođenje zaštite na radu, te je u tom smislu obavezan da:

- organizuje bezbjedan proces rada i sprovođenja zaštite na radu, te vrši kontrolu primjene odredbi ovog Pravilnika, drugih opštih akata iz zaštite na radu kao i opštih i posebnih propisa koji regulišu materiju zaštite na radu;
- stara se o periodičnim pregledima mašina, uređaja i radnih prostorija kao i obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu;
- obezbjeđuje radnicima potrebna lična zaštitna sredstva i opremu;
- saraduje sa licem zaduženim za poslove zaštite na radu na planu sprovođenja i unapređenja zaštite na radu;
- učestvuje u pripremi prijedloga Plana i programa mjera zaštite na radu;
- kontroliše neposredne rukovodioce u izvršavanju njihovih obaveza iz oblasti zaštite na radu;
- podnosi prijavu za pokretanje postupka zbog povreda radne obaveze usljed nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu;
- prati propise iz oblasti zaštite na radu.

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Lice zaduženo za poslove zaštite na radu

Član 50.

Lice za poslove zaštite na radu u firmi, je određeno od strane direktora, to jeste rukovodilac Službe za razvoj i održavanje, te je odgovorno lice za praćenje i provođenje zakonskih propisa i obaveza iz oblasti zaštite na radu i koje će pored svojih poslova raditi na poslovima zaštite na radu, odnosno poslovima organizovanja, sprovođenja i unapređenja zaštite na radu.

Član 51.

Lice zaduženo za poslove zaštite na radu je obavezno da:

- priprema prijedlog plana i program mjera zaštite na radu;
- organizuje sprovođenje zaštite na radu i vrši kontrolu primjene odredbi ovog Pravilnika, drugih opštih akata iz zaštite na radu kao i opštih i posebnih propisa koji regulišu ovu oblast;
- stara se o periodičnim pregledima radnih prostorija, oruđa za rad i uređaja i elektroinstalacija;
- obezbjeđuje nabavku ličnih zaštitnih sredstava i opreme;
- redovno vrši obilazak svih prostorija firme u cilju uočavanja nedostatka i o tom podnosi izvještaj direktoru firme;
- organizuje obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu;
- podnosi prijave za pokretanje postupka zbog povrede radne obaveze usljed nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu;
- kontroliše neposredno rukovodioce i radnika u izvršavanju njihovih obaveza iz oblasti zaštite na radu;
- vodi sve propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu;
- jednom godišnje dostavlja na razmatranje direktoru izvještaj o stanju zaštite na radu;
- obavještava inspekciju rada o izvršenju njihovih rješenja kao i o svakoj teškoj povredi, kolektivnoj nesreći, smrtnom slučaju, profesionalnim oboljenjima kao i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život radnika na radu;
- prati propise iz oblasti zaštite na radu.

Rukovodioci

Član 52.

Rukovodioci službi su dužani da organizuju proces rada na način kojim se obezbjeđuju sigurni uslovi rada, a naročito su obavezani:

- da svakog novoprimljenog radnika upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu kao i mjerama zaštite;
- da se stara o obezbjeđenju ličnih zaštitnih sredstava i opreme i njihovom namjenskom korištenju;
- da udalji sa radnog mjesta radnika koji je pod dejstvom alkohola ili radnika koji se ne pridržava mjere zaštite na radu;
- da obezbjedi odgovarajuću urednost radnog prostora;
- da stavi van upotrebe mašine ili uređaje na kojima je došlo do kvara i obezbjedi sručno lice za popravku istih;
- da pruži prvu pomoć povrijeđenim radnicima;
- da prijavi svaku povredu na radu;
- da svakodnevno kontroliše primjenu mjera zaštite na radu, ispravnost elektroinstalacije i uređaja, sredstava rada i radnih prostorija;
- da podnosi prijave za povredu radne obaveze zbog nepridržavanja mjera zaštite na radu.

Prava i dužnosti radnika

Član 53.

Radnik ima pravo i dužnost da se služi svim zaštitnim napravama i sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu, da ih namjenski koristi, da pažljivo sa njima rukuje i da ih održava u ispravnom stanju.

Radnik je dužan da poslove, odnosno radne zadatke, obavlja sa punom pažnjom radi obezbjeđenja svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih radnika firme.

Član 54.

Radnik je dužan da se pridržava svih propisa i obaveza iz oblasti zaštite na radu.

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Radi zaštite svojih prava iz oblasti zaštite na radu radnik se može neposredno obratiti nadležnom organu inspekcije rada.

Član 55.

Prije raspoređivanja radnika na poslove i radne zadatke radi čijeg je vršenja zasnovan radni odnos radnik ima pravo i dužnost da se upozna sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mjestu kao i propisnim mjerama zaštite na radu.

Radnik je obavezan da pristupi obuci i provjeri znanja iz oblasti zaštite na radu kao i periodičnim ljekarskim pregledima.

Član 56.

Radnik je dužan da odmah prijavi sve zapažene nedostatke, kvarove i druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.

Prijava može biti pismena ili usmena, a podnosi se neposrednom rukovodiocu.

Član 57.

Radnik ima pravo da odbije da radi ako mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu preduzete mjere zaštite na radu.

Radnik je obavezan o svojoj odluci obavjestiti neposrednog rukovodioca, a ovaj direktora firme.

Član 58.

U slučaju iz člana 57. moraju se odmah preduzeti mjere za otklanjanje nedostataka, a radnik se za to vrijeme može rasporediti da vrši poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima stečenim radom.

Član 59.

Ako uprava Preduzeća smatra da zahtjev radnika nije opravdan dužno je o tome odmah izvjestiti nadležni organ inspekcije rada.

IV. OBUČAVANJE RADNIKA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Član 60.

Radnici firme imaju prava i dužnosti da se stalno obučavaju iz oblasti zaštite na radu, kao i da povremeno provjeravaju znanje iz te oblasti.

Obučavanje iz predhodnog stava vrši se prije raspoređivanja radnika na poslove, odnosno radne zadatke radi čijeg je vršenja zasnovan radni odnos, u toku rada, kao i raspoređivanja na druge poslove odnosno radne zadatke sa izmjenjenim uslovima rada.

Član 61.

Obuka radnika provodi se na osnovu posebnog programa koji donosi direktor firme.

U programu se detaljno propisuje tehnika provođenja obuke, sredstava koja se pri tom koriste, lica zadužena za provođenje obuke i rokovi u kojima se vrši provjera znanja radnika.

Član 62.

Provjera znanja iz oblasti zaštite na radu za radnike vrši se u rokovima utvđenim u programu obučavanja, o čemu se vodi propisana evidencija.

Radnik koji prilikom provjere znanja iz predhodnog stava ne pokaže potrebno znanje ne može nastaviti rad na poslovima koje je obavljao sve dok se ne osposobi za bezbjedan rad.

Član 63.

Obuku i provjeru znanja iz oblasti zaštite na radu mogu vršiti radnici koji imaju visoku ili višu stručnu spremu odgovarajućeg smjera i tri godine radnog iskustva.

Za provođenje obuke i provjere znanja iz oblasti zaštite na radu direktor društva imenuje komisiju ili poslove provjerava ovlaštenoj stručnoj ustanovi iz oblasti zaštite na radu.

V. POVREDE NA RADU

Član 64.

Povredom na radu smatra se:

- svaka povreda radnika prouzrokovana neposrednim kratkotrajnim fizičkim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama položaja tijela;
- svaka povreda nastala kao posljedica nesretnog slučaja ili više sile za vrijeme rada;
- povreda koju uposlenik pretrpi na redovnom putu od stana do miesta rada i obrnuto u

Član 65.

Svaku povredu radnik je obavezan da prijavi neposredom rukovodiocu. Prijavu o povredi na radu ispunjava neposredni rukovodilac organizacione jedinice u kojoj se nesreća dogodila. Prijava se popunjava u najmanje četiri primjerka na propisanom obrascu koji je predviđen zakonom, u roku od 24 sata od momenta kada se nesreća dogodila.

Član 66.

Prijava o povredi na radu čuva se kao dokument od trajne vrijednosti. Ozljedne liste dostavljaju se službama za zapošljavanje i invalidsko-penzionom osiguranju, ordinirajućem ljekaru i povrijeđenom radniku.

Član 67.

Neposredni rukovodilac dužan je u slučaju teže povrede na radu ili kolektivne nesreće obezbjediti mjesto na kojem je došlo do povrede da ostane u stanju kojem se nalazilo prilikom povrede radnika, dok inspekcija rada ne izvrši uviđaj i utvrdi izvore i uzroke povrede.

VI. LIČNA ZAŠTITNA SREDSTVA I OPREMA

Član 68.

Prava za korištenje ličnih zaštitnih sredstava i opreme radnik stiče stupanjem na rad u školi. Pravo na korištenje ličnih zaštitnih sredstava i opreme imaju svi radnici i ostala lica koja borave u prostorijama firme.

Član 69.

Radnici su dužni da dobijena lična zaštitna sredstva i opremu upotrebljavaju kako to predviđaju važeći propisi i uputstva za rad, da ih održavaju u ispravnom stanju i čistoći, da ih strogo namjenski koriste, da njima pažljivo rukuju kao i da ih ne zamjenjuju sa drugim radnicima. Neposredni rukovodilac dužan je da se brine da svi radnici budu snabdjeveni ličnim zaštitnim sredstvima i opremom koja im pripadaju prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 70.

Lična zaštitna sredstva predstavljaju ličnu zaštitnu opremu koja se daje na korištenje osobama izloženim za vrijeme rada određenim opasnostima koje se drugim mjerama ne mogu otkloniti.

Lična zaštitna sredstva koja se trebaju obezbjediti su:

Sredstva za zaštitu glave, na primjer zaštitni šljem (kaciga) koja mora štiti glavu od padajućih predmeta na objektu koji se smatra gradilištem ili kačket za zaštitu kose i glave od prašine;

- Sredstva za zaštitu očiju i lica, poput zaštitnih naočala, služe za zaštitu od ulijetanja čestica i strugotina u oči;
- Sredstva za zaštitu sluha, u koja spadaju vata, čepići i zaštitne slušalice (antifoni), se daju na korištenje osobama izloženim za vrijeme rada povećanoj buci koja se drugim mjerama ne može spriječiti;
- Sredstva za zaštitu dišnih organa služe kako bi se zaštitili dišni organi od štetnih čestica, prašina i plinova koji se vrlo lako mogu udahnuti i na taj način doprijeti do pluća i uzrokovati oštećenja tkiva. U ova sredstva spada respirator;
- Sredstva za zaštitu ruku štite ruke od hladnoće ili topline, električne energije, mehaničkih opasnosti i slično;
- Sredstva za zaštitu nogu;
- Sredstva za zaštitu tijela u koja spadaju zaštitna odijela, kombinezoni i slično, služe kao zaštita od prašina i prljanja;
- Sredstva za zaštitu od nepovoljnih atmosferskih utjecaja štite radnike od hladnoće, vjetra, kiše, snijega;
- Sredstva za zaštitu od pada sa visine koriste radnici kojima nije moguće na niti jedan drugi način ograditi ili na drugi način osigurati radno mjesto. U ovu opremu spadaju zaštitna užad i opasači.

Koja lična zaštitna sredstva i oprema pripada radnicima na pojedinim radnim mjestima dat je u tabelarnom pregledu ličnih zaštitnih sredstava i opreme koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

VII. OBAVEZE DRUŠTVA PREMA ORGANIMA INSPEKCIJE RADA

Član 71.

Preduzeće kao pravno lice je dužna da:

- odmah izvršiti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći, teškoj povredi na radu kao i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život i zdravlje radnika na radu;
- omogućiti inspektoru rada pregled radnih prostorija i uređaja, odredi stručne radnike koji će mu dati potrebna obješnjenja i stavi na raspolaganje normativna akta, isprave i druga dokumenta;
- na zahtjev inspektora rada, dostavi tražene podatke u vezi sa zaštitom na radu;
- u dostavljanim rokovima, ukloni nedostatke utvrđene pravosnažnim rješenjem inspektora rada, o čemu ga je preduzeće dužna obavjestiti u roku od osam dana od isteka roka;
- na kraju godine podnosi nadležnom organu za poslove inspekcije rada izvještaj o stanju zaštite na radu, povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima i oštećenjima zdravlja radnika, izvorima i uzrocima povrede i oboljenja trajanja spriječenosti za rad kao i smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima.

VIII. EVIDENCIJA

Član 72.

Preduzeće je dužna da vodi propisanu evidenciju o:

- provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu;
- izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite;
- povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima;
- ljekarskim pregledima radnika.

Član 73.

Način vođenja evidencije i čuvanja isprava vršit će se u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencije i čuvanju isprava iz oblasti zaštite na radu BiH.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 74.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja od strane Nadzornog odbora.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika, prestaje da važi Pravilnik o zaštiti na radu br.1094/10 od 29.12.2010.godine.

Sarajevo, 14.06.2017.god.

Broj:1444-2-1/17

Predsjednik Nadzornog odbora

Amina Deljković

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

PREGLED LIČNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA I OPREME

1. Radna bluza
2. Radne hlače klasične
3. Majica T-shirt kratki rukav
4. Majica POLO kratki rukav
5. Cipela duboka bez č.k
6. Kišna kabanica gumirana duga
7. Kačket
8. Medical bluza ženska
9. Medical hlače klasične
10. Radna ženska trgovačka tunika
11. Prsluk
12. Šljem
13. Rukavice
14. Zaštitne naočare
15. Pojas i sigurnosno uže za rad na visini
16. Respirator za rad u prašini
17. Radne klompe

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

Prilog B

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

TABELARNI PREGLED LIČNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA I OPREME TE OBAVEZA NOŠENJA ISTIH

Proljeće/Ljeto

R.br.	Naziv radnog mjesta	Naziv ličnih zaštitnih sredstava i opreme
UPRAVA		
01.	Direktor	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
02.	Izvršni direktor za razvoj, planiranje i tehničke poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
03.	Ovlašteni interni kontrolor	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
04.	Sekretar preduzeća	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
SLUŽBA ZA FINANSIJSKO – RAČUNOVODSTVENE POSLOVE		
01.	Rukovodilac Službe za finansijsko – računovodstvene poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
02.	Glavni knjigovođa	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
03.	Knjigovođa	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
04.	Službenik za obračun plaća gotovinske transakcije	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
05.	Fakturista	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
SLUŽBA ZA PRAVNE, KADROVSKE I OPŠTE POSLOVE		
01.	Rukovodilac Službe za pravne, kadrovske i opšte poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
02.	Saradnik za imovinske, pravne i opće poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
03.	Saradnik za kadrovske poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
04.	Referent protokola	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
05.	Kurir	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
06.	Kafe kuharica	Medical bluza ženska Medical hlače klasične Radna ženska trgovačka tunika Rukavice Radne klompe
SLUŽBA ZA KOMERCIJALNE POSLOVE		
01.	Rukovodilac Službe za komercijalne poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
ODJEL PRODAJE I NABAVKE		
01.	Šef Odjela prodaje i nabavke	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
02.	Saradnik za prodaju	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
03.	Saradnik za nabavke	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
04.	Koordinator tržišnih operacija	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
05.	Inkasant	Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k
06.	Kontrolor tržišnih operacija	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
07.	Ekonom	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
SLUŽBA ZA RAZVOJ I ODRŽAVANJE		

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

	održavanje	
02.	Referent za administrativne poslove	Nema posebnih zaštitnih sredstava i opreme
03.	Poslovođa održavanja i tehničkih poslova	Po potrebi: Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare Pojas i sigurnosno uže za rad na visini Respirator za rad u prašini Kišna kabanica gumirana duga Kačket
04.	Radnik za tehničke poslove – zidar	Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k Po potrebi: Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare Pojas i sigurnosno uže za rad na visini Respirator za rad u prašini Kišna kabanica gumirana duga Kačket
05.	Radnik za tehničke poslove – mašinbravar	Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k Po potrebi: Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare Pojas i sigurnosno uže za rad na visini Respirator za rad u prašini Kišna kabanica gumirana duga Kačket
06.	Radnik za tehničke poslove – električar	Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

		<p>Po potrebi: Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare Pojas i sigurnosno uže za rad na visini Respirator za rad u prašini Kišna kabanica gumirana duga Kačket</p>
07.	Radnik za tehničke poslove – limar	<p>Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k</p> <p>Po potrebi: Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare Pojas i sigurnosno uže za rad na visini Respirator za rad u prašini Kišna kabanica gumirana duga Kačket</p>
08.	Mehaničar za rashladne i klimatizacijske uređaje	<p>Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k</p> <p>Po potrebi: Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare Pojas i sigurnosno uže za rad na visini Respirator za rad u prašini Kišna kabanica gumirana duga Kačket</p>
09.	Mehaničar za vage	<p>Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k</p> <p>Po potrebi: Prsluk Šljem Rukavice Zaštitne naočare</p>
10.	Vozač	Radna bluza

KJKP "TRŽNICE-PIJACE" SARAJEVO

		<p>Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k Po potrebi: Prsluk Kišna kabanica gumirana duga Kačket</p>
11.	Radnik na parkingu	<p>Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k Po potrebi: Prsluk Kišna kabanica gumirana duga Kačket</p>
12.	Grupovođa radnika na tržnici	<p>Radna bluza Radne hlače klasične Majica T-shirt kratki rukav Majica POLO kratki rukav Cipela duboka bez č.k Po potrebi: Prsluk Kišna kabanica gumirana duga Kačket</p>
13.	Radnik na tržnici	<p>Majica T-shirt kratki rukav/ Medical bluza ženska Majica POLO kratki rukav/ Medical bluza ženska Medical hlače klasične Radna ženska trgovačka tunika Rukavice Radne klompe/ Cipela duboka bez č.k Po potrebi: Kišna kabanica gumirana duga Kačket Prsluk</p>